

Jak zatočit s odpady aneb pojdme hledat cesty k ekologicky odpovědnému chování

Díl I. Obaly a obaly – „Zobali ptáci zobali...“

Pro dnešní dobu je typická produkce obalů všeho druhu. Nelze se tomu divit, obal představuje marketingový nástroj, který má přesvědčit zákazníka o výhodnosti koupě daného produktu. V porovnání s dobou nedávnou minulou se spektrum obalů značně rozšířilo, především došlo k masivnímu využívání plastů. Dnešní děti si již nepamatují, že jogurty byly dva druhy a byly prodávány ve skleněném obale. A kdo si vybaví, že limonády či sirupy byly dostupné pouze ve skleněné lahvi? Napadlo by dnes někoho jít nakoupit pečivo, aniž by sebou měl na něj tašku nebo sáček? Nastoupila éra plastových obalů, která nám značně usnadnila život, ale zároveň s tím, jak se postupně zvyšovala spotřeba plastů, vyvstala otázka, jak s nimi správně nakládat, abychom si nevytvořily „plastovou zeměkouli“.

Produkce obalů vytváří negativní externalitu, jejíž záporné dopady není schopen zvládnout člověk jako jednotlivec, je zde nezbytná role státu, který je zodpovědný za přijetí odpovídajících zákonů a nastavení systému pro minimalizaci škodlivých účinků odpadů na životní prostředí. Zákon o obalech hovoří jasně, stanoví povinnost chránit životní prostředí předcházením vzniku odpadů z obalů, a to zejména snižováním hmotnosti, objemu a škodlivosti obalů a chemických látek obsažených v obalech. Mnoho lidí si neuvědomuje, že v ceně zboží je zahrnuta cena obalu. U potravinářského výrobku tvoří cena cca 15-20 % z celkové ceny. Za filozofickou debatu by stála i diskuse na téma poměr velikosti obalu a velikosti výrobku.

Obaly tvoří zhruba polovinu domovního odpadu, to už je výzva, zda by se s tím nedalo něco dělat. Zní to možná jako klišé, nicméně každý z nás může začít u sebe. Stačí taková maličkost, mít při nákupuch svoji vlastní tašku nebo sáček na potraviny. Také každý kousek zeleniny či ovce nemusí mít vlastní igelitové „apartmá“. S lahvemi je to složitější, vratný obal u nápojů vyjma piva a některých minerálek a sirupů, je vzácností. Nezbyvá tedy nic jiného než poctivě a důsledně třídit a třídit. A pokud je to možné vyhnout se nápojovým kartonům a plechovkám. Rovněž stojí za „nákupní nepovšimnutí“ výrobky, které jsou baleny v malém množství či v několika obalových vrstvách. Rozdíl v množství obalů je evidentní, pokud si koupíme maso nebo uzeninu v místním řeznictví nebo v plastovém vakuovém obalu v supermarketu. Nákupem na místních trzích též učiníme něco dobrého pro naše životní prostředí.

Jana Tůmová

Článek byl napsán v rámci projektu „Čisté Pošembeří = cesta k environmentální odpovědnosti“

Středočeský kraj